

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VIII Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 07.11.2018, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 ÜRO Marrakechi rändeleppe kohta
2. 13:09 Eesti Energia aktsiakapitali suurendamine riigieelarvest
3. 13:16 Kellakeeramine
4. 13:23 Arveldamine Danske panga kaudu
5. 13:30 ERSO ettepanekud ruumiprobleemi lahendamiseks
6. 13:39 Eelarve läbipaistvus
7. 13:47 ÜRO migratsioonilepe
8. 13:55 Riigipalgaliste töökohtade arv

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu ja austatud ministrid, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

32 Riigikogu liiget on infotunnis. Valitsusliikmed: peaminister Jüri Ratas, kultuuriminister Indrek Saar, rahandusminister Toomas Tõniste. Annan võimaluse iga põhiküsimuse puhul esitada üks lisaküsimus.

1. 13:01 ÜRO Marrakechi rändeleppe kohta

13:01 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Martin Helme. Palun!

13:01 Martin Helme

Aitäh, lugupeetud spiiker! Hea peaminister! Detsembri alguses toimub Tuneesias Marrakechis suur ÜRO üritus, kus tahetakse vastu võtta rändeteemaline deklaratsioon. Ma saan aru, et Eesti on andnud nõusoleku, et meie ka oleme selles osalised. Selle deklaratsiooni sisu on aga päris jõe. Esimese asjana on seal poolel leheküljel loetletud ÜRO varasemaid deklaratsioone ja konventsioone ja muid dokumente, mis ühel või teisel viisil vähendavad suveräänsete riikide õigust piirata migratsiooni. Aga kui me seda dokumenti ennast vaatame, siis on seal terve rida täiesti arusaamatuid asju, alates sellest, et me peaksime andma tasuta õigusabi, tasuta haridust, tasuta arstiabi kõigile immigrantidele, kes tulevad, nende enda keeles. Ja veelgi enam: me peaksime ka võtma vastu seadused, mis vihakõne nime all keelustavad immigratsiooni või immigrantide kritiseerimise.

13:02 Esimees Eiki Nestor

Küsimus, palun!

13:02 Martin Helme

Miks Eesti sellise asjaga liitub? Aitäh!

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile kõigepealt! Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija! Te ütlesite, et detsembri alguses, 10.–11. detsembril peaks ÜRO Marrakechis sõlmima äri- või rändeleppe. Globaalse ränderaamistiku lõppdokumenti arutas valitsus 22. märtsil s.a. ja see on Vabariigi Valitsuse seisukohtadega kooskõlas. Sellest Eesti valitsustevahelistel läbirääkimistel ka lähtus. Kindlasti, ränne on globaalne väljakutse, seega peame tegutsema ühiselt ja ka otsima ühiseid lahendusi. Selle ränderaamistiku arutelu toob esmakordselt kokku rände lähte-, transiit- ja sihtriigid ja loob platvormi dialoogiks nende riikide vahel. Mis puutub konkreetsetesse punktidesse, mida teie mainisite, austatud küsija, siis tuleb öelda nii, et Eesti jaoks on loomulikult tähtis, et globaalse ränderaamistiku lõppdokument on õiguslikult mittesiduv. Teie nimetatud punktid on soovitusliku iseloomuga ja see tagab riikidele suveräänse õiguse oma rändepoliitika kujundamiseks ja elluviimiseks ning loomulikult ka oma piiride kaitseks. Globaalne ränderaamistik ei too meile kaasa uusi kohustusi.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Martin Helme, täpsustav küsimus, palun!

13:04 Martin Helme

Aitäh! Ma siis täpsustan üle. Te väidate, et see ei ole meile kohustuslik. Ma jään selles siiski eriarvamusele, kõik need ÜRO dokumendid tekitavad meile vähemalt moraalse kohustuse. Ütlesite, et see on kooskõlas Eesti valitsuse seisukohtadega. Kas siis tõepoolest te ütlete meile ausalt välja, et meie valitsuse seisukoht on, et me peame hakkama sõnavabadust vihakõne paragrahvidega piirama ehk siis immigratsiooni või immigrante ei tohi kritiseerida? Kas Eesti valitsuse seisukohtadega on kooskõlas ka see, et riik peab hakkama meediaettevõtetele korraldama koolitusi ja neid motiveerima kirjutama immigratsioonist ja immigrantidest viisil, mis ei ole n-ö diskrimineeriv, ehk sekkuma ajakirjandusvabadusse? Kas ka see on kooskõlas Eesti valitsuse seisukohtadega, et me peame kiiremas korras lõpetama kodakondsuseta isikute olemise oma territooriumil? See on kõik kooskõlas meie valitsuse seisukohtadega või?

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Mul ei jää muud midagi üle, kui, auväärt Riigikogu liige, teid paluda: uskuge seda, mis ma ütlesin! See ei too kaasa uusi kohustusi. Ma ütlesin ka, et see dokument on soovitusliku iseloomuga, ja ütlesin teile ka seda, et lõppdokument ei ole meile õiguslikult siduv. Te küsisite, mis olid Eesti Vabariigi valitsuse seisukohad ja põhimõtted, kui need läbirääkimised toimusid. Eks need olid ikkagi, et kehtiksid üldised printsiibid. Kindlasti võib nimetada näiteks võitlust inimkaubanduse vastu ja ebaseadusliku rände tõkestamist. Nüüd te tulite välja diskrimineerimisküsimusega, et kas me nõustume millegagi, mida meil ei ole. Minu meelest on see põhimõtte meil väga selgelt kirjas. Kui me võtame lahti Eesti Vabariigi põhiseaduse, siis näeme, et §-s 12 on ilusasti öeldud, et kõik on seaduse ees võrdsed, kedagi ei tohi diskrimineerida rahvuse, rassi, nahavärvuse, soo, keele, päritolu, usutunnistuse, poliitiliste või muude veendumuste, samuti varalise ja sotsiaalse seisundi või muude asjaolude tõttu. Samuti oleme nõus sellega, mida ütleb ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni artikkel 2 ja mida ütleb ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta. Nii et mingisuguseid uusi kohustusi, mis te ohuna välja tõite, 10. ja 11. detsembril Marrakechis toimuval kohtumisel Eesti kindlasti endale ei võta.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, palun!

13:07 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Me jõuame täna seda debatti hiljem jätkata, kuna üks küsimus on veel selleksamal teemal. Kuid teie vastustest jääb kõlama ju uus küsimus. Miks me siis peame alla kirjutama midagi, mis pole meile õiguslikult kohustuslik? Nii-öelda diskrimineerimine päritolu alusel on juba niikuinii tulenevalt meie põhiseadusest keelatud. Miks me peame alla kirjutama lepingule, mis teie sõnutsi ei tähenda mitte kui midagi, mis ei pane meile mitte ühtegi kohustust? Milleks meile seda üldse vaja on? Kas see on lihtsalt deklaratiivne žest kellegi jaoks? Kas pole tühi ajaraisk minna konverentsile ja allkirjastada leping, mis mitte midagi ei tähenda? Ja mingil põhjusel on järjest riike, kes ütlevad, et nad ei soovi seda allkirjastada, nad keelduvad sellest kokkuleppest. Nende

hulgas on väga paljud Euroopa riigid ja ka Ameerika Ühendriigid, kes on üks juhtivaid riike ÜRO-s. Mis on teie selgitus sellele? Miks me allkirjastame midagi, mis meie jaoks mitte midagi ei tähenda?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ränderaamistiku üldine eesmärk on leppida kokku ühistes põhimõtetes, kuidas ohjata rahvusvahelist rännet nii, et see oleks turvaline ja korrapärane ning põhineks reeglitel. Kindlasti Eesti nõustub kõikide nende seisukohtadega. See raamistik on õiguslikult, nagu ma ütlesin, mittesiduv ja tagab riikidele suveräänse õiguse kavandada ja ellu viia riigisisest rändepoliitikat ja kaitsta oma piire. Selle teemaga on ju seotud kaks küsimust: üks on rändeküsimus ja teine on pagulasküsimus. Teatavasti on Eesti välja öelnud, et kui me räägime pagulaste vastuvõtmisest, siis Eesti on kogu aeg olnud kindlalt seisukohal, et kui jutt on pagulastest, kelle elu või tervist ähvardab oht, siis vabatahtlikkuse alusel riik võib neid vastu võtta. Vabatahtlikkuse alusel võib seda teha! Miks seda dokumenti on vaja? Nagu ma vastasin teie heale fraktsioonikaaslasemale härra Martin Helmele, põhiline on ikkagi see, et võimalikult laiapindselt kehtiksid üldised põhimõtted. Loomulikult Eesti seda ÜRO peres toetab.

13:09 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:09 Eesti Energia aktsiakapitali suurendamine riigieelarvest

13:10 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkeli küsimusele vastab rahandusminister Toomas Tõniste. Palun, Andres Herkel!

13:10 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud rahandusminister! Teilt on juba korduvalt küsitud selle 143 miljoni kohta, mis riigieelarvest antakse Eesti Energiale aktsiakapitali suurendamiseks, aga ausalt öelda, vastused teevad asja pigem järk-järgult segasemaks. Ei ole aru saanud, milleks seda kavatsetakse kasutada. Samas, ühes oma viimases avalduses olete öelnud ka seda, et see sissemakse ei ole garanteeritud. Sellest tulenevalt on mul küsimus: kas rahandusminister võib tulla veel sel nädalal Riigikogu rahanduskomisjoni ette, et saaks paluda see rida, mis on raskesti loetavas eelarves täiesti olemas – finantsvarade suurendamine –, selle summa võrra väiksemaks teha? Kui te seda ei kavatse teha, siis milleks see summa ikkagi vajalik on? Seletage meile palun ära!

13:10 Rahandusminister Toomas Tõniste

Hea juhataja! Head Riigikogu liikmed! Jah, Eesti Energiale on ette nähtud aktsiakapitali sissemakseks 143 miljonit eurot, aga nagu on korduvalt öeldud, see raha on seal real olemas, aga see ei ole ettevõttele garanteeritud. Reaalne aktsiakapitali sissemakse nõuab eraldi analüüsi, põhjendusi ja otsuseid. Riigieelarves ette nähtud summa loob aga eeldused, baasi, võimaluse sobiva investeeringu olemasolu ja kapitali vajaduse korral selline otsus teha. Investeermisotsused tehakse tõenäoliselt selle aasta lõpus, aga suuremas osas järgmise aasta jooksul. Kuid nende tegemise ajaks peab see finantseerimine garanteeritud olema. Ja need kavandatud investeeringud on ette nähtud jaotusvõrgu ja taastuvenergia arendamiseks ning plaanitava õlitehase ehituseks.

13:12 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:12 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Esimene küsimus, mis mul tekkis, on see: miks me peame ikkagi eelarveridadele kirjutama summasid, mille kasutamise otstarve ei ole eelnevalt Riigikogule teada? Teiseks, te nimetasite kolm võimalikku otstarvet. Kas silmas peetakse kõiki kolme otstarvet või valitakse üks neist? Ja miks Eesti Energia ei kasuta võimalusi selleks, et raha turgudelt saada ja ise neid

probleeme lahendada? Mida üldse tähendab see rahastamise garanteerimine? Kas see tähendab seda, et me selle riigieelarve rahaga tagame? Miks me selle ettevõttega nõnda talitame, kui me tahame, et turul oleks konkurents ja õiglased tingimused?

13:13 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Kõigi aktsiakapitali sissemaksete eeldus on see, et selle tulemusena riik saab hiljem sellest ettevõttest rohkem tulu, rohkem dividende. Sellepärast saab seda rahaeraldust võtta finantseerimistehinguna. Need summad on arvestatud nii, et vajadusel saab neid suunata kas baasinvesteeringuteks jaotusvõrku, kus 2019. aastal võib vaja minna umbes 50 miljonit eurot, või siis õlitehase projekteerimisse, mille kogumaksumus on 200 miljonit. 2019. aastal oleks tegemist planeerimis- ja projekteerimistöödega. Aga ma veel kord rõhutan: see raha on seal ette nähtud, selle kasutamise võimalus on olemas, aga see ei tähenda, et seda raha kasutatakse.

13:14 Esimees Eiki Nestor

Enn Meri, palun! Palun küsige ühe minuti jooksul, tuletan meelde!

13:14 Enn Meri

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud minister! On ju teisi viise ka, kuidas kapitali juurde tuua. Miks pole kasutatud – või kaalutud, ütleksin pigem – näiteks laenu võtmist või võlakirjade väljaandmist? Kas need pole teie meelest alternatiivid?

13:15 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Konkreetsel juhul ei ole riigil vajadust selle jaoks laenu võtta. Eesti Energia võtab nende tehingute jaoks kindlasti laenu ja võlakirju selleks emiteerida pole vaja. Veel kord: seda raha, mis on eelarves selleks ette nähtud, ei saa pidada kulutuseks – see on tegelikult finantseerimistehing. Kui me hakkaks sinna kulusid taha tekitama ehk seda raha katteallikana uute ettepanekute elluviimiseks kasutama, siis see tähendaks seda, et sisuliselt eelarve läheks defitsiiti.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:16 Kellakeeramine

13:16 Esimees Eiki Nestor

Vastab peaminister Jüri Ratas, küsib Jürgen Ligi. Palun!

13:16 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra peaminister! Euroopas on kõne all kellakeeramise lõpetamine. Seis on hulga inimeste arvates selline, et asi võib minna halvemaks, mitte paremaks. ELAK andis teile mandaadi kaitsta Euroopas otsuse tegemisel "püsiva suveaja" varianti ja see otsus oli ühehäälnene. Ma usun, et enamik arvas, et püsiv talveaeg on veel kehvem kui kellakeeramine, nii et te saite mandaadi kaitsta suveaega. Mis aga teie tegite? Te tegite avalduse, et te ei kujuta ette Soomega erinevat aega. Seega te justkui ootate mandaati Soome parlamendilt või valitsuselt. Öelge, et need uudised ei olnud tõsi ja te tegelikult kaitsete seda positsiooni, mida ELAK palus kaitsta!

13:17 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Selles küsimuses ma kindlasti ei oota mandaati Soome valitsuselt ega parlamendilt.

13:17 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:17 Jürgen Ligi

Ma usun, et mu küsimus oli päris selge. Te tegite sellise avalduse. Teie taristuminister on korduvalt öelnud, et tema isiklikult toetab talveaega. Pärast seda on inimesed mures ja parlament on ka mures. Mis on see positsioon, mida te kaitsete, kui te ELAK-ilt, st Eesti parlamendilt saite mandaadi kaitsta püsivat suveaega? Seda kuuldavasti kalduvad toetama ka Läti ja Leedu, kellega meil on maismaa-, mitte merepiir.

13:18 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Tõesti on nii, et Euroopa Komisjoni direktiivi eelnõus on ettepanek lõpetada alates 1. aprillist 2019 seni Euroopa Liidu õiguses kehtiv kohustus keerata kaks korda aastas kella. See annab igale Euroopa Liidu liikmesriigile valiku, kas jääda püsivalt talveaega ehk vööndiaega või suveaega. Kuna komisjoni ettepaneku lühike ajaraam lõpetada kellakeeramine juba järgmise aasta 1. aprillist on saanud liikmesriikidest päris kõvasti kriitikat, on eesistuja Austria teinud kompromissettepaneku, mille kohaselt kellakeeramine lõpetatakse hoopis 1. aprillist 2021.

Vabariigi Valitsus toetab 1. novembri kabinetiinõupidamise tulemusel kindlasti Eestis kellakeeramise lõpetamist hiljemalt 1. aprillil 2021. Valitsus ei ole langetanud valikut püsiva suve- ja talveaja vahel. Me peame oluliseks jätkata läbirääkimisi ja konsultatsioone Euroopa Liidu eri riikidega. Veel peame oluliseks küsida eri organisatsioonide, sh katusorganisatsioonide seisukohta, kas on õigem vööndiaeg või suveaeg. Lisaks on MKM tellinud 1500 inimese seas läbi viidava küsitluse Turu-uuringute AS-ilt, et teada saada rahva hoiakud kellakeeramise suhtes. Tulemused laekuvad detsembrikuu lõpuks. Kui rääkida Soomest ja Lätist, siis igal juhul ma arvan, et meil on kasulik olla teiste Balti riikide ja Soomega ühes ajavööndis. Küsimus on selles, kas see on võimalik, kui me arvestame Läti, Leedu ja Soome lõppettepanekuid.

13:20 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:20 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Ma ootasin selles küsimuses konkreetset vastust küsimusele, mille hea kolleeg esitas. Ta küsis väga konkreetset ELAK-i antud mandaadi kohta ja teie selget vastust tahakski kuulda. Minu teada avalik arvamus toetab nn pikemat valget aega. Kui me vaatame, mis vööndis me elame, ja soovime rohkem päikesevalgust nautida, siis oleks see üsna mõistlik. Kas ma saan õigesti aru, et te ei kavatse ELAK-i mandaati rakendada? Või on teil mingi muu plaan?

13:21 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Kõigepealt sellest, kes meil lõpuks teeb otsuse, mis ajas Eesti elama hakkab, kas vööndiajas või suveajas. See on valitsuse otsus, valitsuse otsustustasand. Loomulikult, Euroopa Liidus Eesti seisukoha tutvustamiseks annab ELAK mandaadi. ELAK võib loomulikult oma mandaati alati muuta. Aga jah, Eesti-siseselt teeb selle otsuse valitsustasand. Ma olen ise olnud Euroopa Liidu asjade komisjoni liige ja Riigikogu liige ning kindlasti ei taha ma teile öelda, et valitsusel on soov kuidagi ELAK-i mandaadist mööda minna. Nagu ma eelmisele küsijale vastates märkisin, soovi, et lõppotsused tehtaks juba järgmise aasta 1. aprilliks, ei suudeta täita. Et praeguse eesistuja Austria ettepanekuga kaasa minna, tuleb lõpplahendus leida hiljemalt 1. aprilliks 2021. Ma arvan, et see on mõistlik.

Nüüd, millise aja Eesti võiks valida? Nagu ma ütlesin, valitsus on seisukohal, et kellakeeramine peaks lõppema. Me toetame seda. Aga nagu ma juba selgitasin, muudatus vajab Euroopa Liidu siseselt natukene rohkem konsultatsioone, natuke rohkem aega. Minu jaoks on hästi oluline ka see, mida ütleb eelmainitud uuringu tulemus. Valimis on 1500 Eesti elanikku. Lisaks on küsitud arvamust rohkem kui 20-ilt, kui mitte 30 organisatsioonilt ja valitsusasutuselt. Ja loomulikult tuleb arvestada ka meie ettevõtjate positsiooni. Me peame lähtuma ka sellest, mis regioonides meil on ettevõtlusvaldkonnas tihedam koostöö. Kõige parem oleks, kui Soome ja Balti riigid jääksid ühte ajavööndisse.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:23 Arveldamine Danske panga kaudu

13:23 Esimees Eiki Nestor

Rahandusminister Toomas Tõniste vastab küsimusele, mille esitab Raivo Põldaru. Palun!

13:23 Raivo Põldaru

Aitäh, härra esimees! Hea rahandusminister! Raha on tõepoolest must ja vajab pesemist, paraku mitte kõik pangad seda ei tee. Eile läks siin saalis päris kuumaks arutelu Danske panga üle, mille filiaalis toimus rahapesu. Millal teile sai teatavaks, et selle Eesti filiaali kaudu liiguvad kahtlaselt suured summad ja et seal võib olla tegu rahapesuga? Ja kuidas te suhtute sellesse arvesse, mis Rahandusministeeriumil ehk riigil Danske pangas on?

13:24 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma sain ministriks eelmise aasta suvel. See teema on ju kogu aeg üleval olnud, sest meedia on sellele tugevalt tähelepanu juhtinud. Algselt tõstis meedia selle päevakorraale Taanis, kus ka aktiivsed poliitikud on seda üleval hoidnud, ja sama on juhtunud ka siin Eestis. Eks see ole põhjendatud, kuna Danske Banki Eesti filiaali kaudu toimusid kahtlased tehingud. On arusaadav, et me oleme väga mures. Hea meel on selle üle, et nendele tehingutele tehti lõpp juba aastaid tagasi, enam kahtlaseid mitteresidentide tehinguid vähemalt Danske panga Eesti filiaalis meie teada ei toimu. Ja hea on ka see, et Eesti on selles mõttes esirinnas, et ta on sellele probleemile ka varem tähelepanu pööranud ning praegu pakub välja erinevaid lahendusi. Üks võtmesõna on siin igal juhul rahvusvaheline koostöö. Kui me räägime aga Rahandusministeeriumi kontsernikontode kaudu riigi tulude kogumisest, siis jah, toimuvad ka arveldused Danske Bank A/S Eesti filiaali kaudu, aga ma loodan, et ka teile on teada, et 30. novembril Rahandusministeerium sulgeb konto Danske panga Eesti filiaalis.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:26 Jürgen Ligi

Aitäh! Ma tänan teid positiivse suhtumise eest sellesse, mis Eesti on rahapesu tõkestamisel teinud. Te olete üks väheseid koalitsioonipoliitikuid, kes on kinnitanud, et need võimalused on suletud aastaid tagasi. Ja minul oli au olla sellel ajal teie ametis, kaasa arvatud siis Finantsinspektsiooni nõukogu esimehe ametis. Aga reaalsus on see, et siin saalis materdas üks seltskond just nimelt Finantsinspektsiooni. Siia tassiti isegi kohtuasjad, kus Finantsinspektsiooni on püütud vastutavaks teha. Mis ikkagi on valitsuse seisukoht? Kas te valitsuses olete arutanud, et äkki asuks laiemalt Eesti mainet kaitsma? Eestit määratakse rahvusvaheliselt, uudistes oleme sees, ja nüüd riigis endas üks seltskond jätkab seda tegevust. Kas te valitsuses olete arutanud, et äkki ütleks mõne kõva sõna, nagu on öelnud ka Eesti Pank ja paljud muud? Kas see on valitsuse asi?

13:27 Esimees Eiki Nestor

Aitäh-aitäh!

13:27 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Kindlasti valitsus on mures riigi maine pärast ja nende süüdistuste pärast, mis Eesti pihta tulevad. Siin on suurel määral tegemist mainekujundusega. Seda teemat on korduvalt arutatud valitsuskabineti istungil ja on eraldi loodud valitsuskomisjon, kes tegeleb rahapesuvastase võitlusega, analüüsib kujunenud olukorda ja teeb ka ettepanekuid, kuidas edaspidi tõhusamalt võidelda rahapesu vastu. Samas ma mõõnan, et tegelikult on väga keeruline poliitikutele öelda, et nad ei tohi sellest teemast rääkida, sest see teema on ikkagi oluline. Ja õhus on küsimusi, millele me ei ole vastuseid saanud. Alati võib küsida, kas oleks midagi saanud paremini teha. Ka mina olen mures, et kogu see teravik on suunatud nagu ainult Finantsinspektsiooni poole, kuigi selles mõttes terviku

moodustavad Finantsinspeksioon, rahapesu andmebüroo ja prokuratuur. Veel kord: tegemist on Eestis tegutseva Danske panga filiaaliga, kelle üle tegelikult pidas järelevalvet nende oma järelevalveasutus. Lihtsalt meie üks hetk reageerisime jõuliselt ja panime selle kahtlase äri siin kinni.

13:29 Esimees Eiki Nestor

Raivo Põldaru otsustas nüüd esitada ka täpsustava küsimuse. Palun!

13:29 Raivo Põldaru

Aitäh! Otsus oli tegelikult ikka varem, aga jäin kuulama ministri head vastust ja unustasin nupu ära. Aga aitäh! Ja hea minister, tänan vastuste eest veel kord! Ilmselt on see arve sulgemine ka mainekujunduslik samm. Kas teil on andmeid, et samamoodi toimivad ka teised riigiettevõtted? Või sellekohane info puudub?

13:29 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma isegi ei seoks seda mainekujundusega. Lihtsalt Danske pank on otsustanud Eestis edaspidi keskenduda ainult mitteresidentide teenindamisele ja riik ei pea seal konto omamist enam tarvilikuks. Mul on hea meel selle üle, et plaanis on pangakonto avamine LHV Pangas. Praegu toimuvad tehnilised ettevalmistused, et kõigil inimestel ja ettevõtetel, kel mõnes Eesti suuremas pangas konto on, oleks võimalik arveldada võimalikult odavalt ja kiirelt.

13:30 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:30 ERSO ettepanekud ruumiprobleemi lahendamiseks

13:30 Esimees Eiki Nestor

Kultuuriminister Indrek Saar vastab Krista Aru küsimusele. Palun, Krista Aru!

13:30 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud härra minister! Teie haldusalast on viimasel ajal tulnud palju väga erineva kaaluga uudiseid. Aga kultuurielu ongi dünaamiline ja uudiseid peabki sealt tulema väga erinevaid. Maestro Neeme Järvi tegi ettepaneku, et seoses oodatavate muudatustega Eesti Kontserdis oleks mõistlik anda Estonia kontserdisaali administreerimine ja rentimine otse Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri pädevusse. Kuid ma küsin praegu hoopis: kui kaugel ollakse uue kontserdisaali planeerimisega? Sest lahendus, kes tegeleb rentimisega ja kes on põhiline administreerija, saab olla siiski ainult vahevariant.

13:31 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh, hea küsija, selle küsimuse eest! Kõigepealt lubage mul teiega koos Eesti juubeli aastal rõõmustada selle üle, milline on Eesti muusikakultuur, milline on selle tähendus meie rahva jaoks ja milline on selle tähendus maailmas laiemalt. Aastal 1870 sõnastas Jakob Hurt ühe meie rahva ees seisvatest visioonidest üleskutsega, et saagem suureks vaimult, sest me ilmselt ei saa kunagi suureks arvult. Ja mis puudutab meie muusikat, siis me oma muusikalt oleme väga suured – palju suuremad kui meie rahvaarv, palju suuremad kui meie territoorium, palju suuremad kui meie majanduslik võimekus jne. Selles kontekstis on arusaadav, et me tahaksime, et ka need töötingimused, milles töötatakse, oleksid maailma tipptasemel. Ometi peame endale aru andma, milline on meie võimekus. Nagu ma ütlesin, meie majandus ei ole sama suur kui meie muusika, ent peab ära toitma ka need kultuuriehitised ja olmetingimused, mis me oleme loonud. Kui me hakkaksime praegu ehitama täiesti uut eraldi kontserdisaali, siis see oleks kõigi aegade kõige suurem investeering, mis Eesti Vabariigis ühte või teise kultuuriobjekti üldse tehtud on. Sellepärast ma pean väga mõistlikuks seda sammu väga tõsiselt kaaluda ja püüda leida võimalus lahendada see küsimus linnahalli rekonstrueerimise abil. Linnahallis võiks tulevikus olla nii kaasaegne kontserdisaal kui ka ooperisaal. Ma pean seda väga ratsionaalseks ettepanekuks ja seda toetavad ka ERSO ja rahvuskooper.

13:33 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

13:33 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Aitäh vastuse eest, härra minister! Ma lähengi siit edasi ja küsin, kui kaugel ollakse linnahalli rekonstrueerimise planeerimisega. Eelläbirääkimisi peeti juba päris jupp aega tagasi, linn lubas oma kaaslust ja osalust ja oli vaja vaid selgitada, kas linnahalli päästmise ja rekonstrueerimisega on võimalik täita kõik vajadused. Teatavasti linna huvi on olnud eelkõige rajada just konverentsikeskus. Kas nüüd on jõutud eelprojektini? Kas võimalused on selgitatud? Kui kaugel üldse ollakse linnahalliga?

13:34 Kultuuriminister Indrek Saar

Aitäh küsimast! Kultuuriministeerium ei ole linnahalli rekonstrueerimise korraldaja, kuna selle omanik on eelkõige Tallinna linn. Nii mul paraku puudub täpsem informatsioon, kui kaugelt täpselt need protsessid jõudnud on. Tunnetuslikult on mulle nii sellest arutelust, mis meil oli kultuurikomisjonis, kui ka hilisematest kommentaaridest jäänud mulje, et linnal on mõningaid kõhkluseid. Ma olen väga tänulik, kui te aitate ka omalt poolt kaasa, et nendele küsimustele vastused saada, võttes teema üles ka suhtluses Tallinna linnaga. Mina arvan, et see on väga hea plaan, vaatame seda kas riigi perspektiivis või Tallinna linna perspektiivis. Tuleks jõud ühendada ja leida linnahallile kasutus, mis tagab kindluse, et seal on 365 päeva aastas tegevust ja et meil on olemas ka piisav ressurss selle jaoks, et seal tegevusi läbi viia. Nimetatud organisatsioonidel, olgu jutt ERSO-st, Eesti Rahvusooperist või ka Eesti Kontserdist ja teistest kontserdikorraldajatest, on piisav võimekus anda planeeritavatele saalidele ja kogu uuenenud linnahallile sisu. Ma väga loodan, et minu tunnetus on vale, aga kui see ei ole vale, siis ma väga loodan, et linn saab nendest kõhklustest üle.

13:36 Esimees Eiki Nestor

Jürgen Ligi, palun!

13:36 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra kultuuriminister! Avalikkus on viimasel ajal saanud ärevaid uudiseid teatri- ja kontserdiasutuste rahalisest seisust. Konkreetselt oleme teada saanud, et selles valdkonnas kõige kuulsam asutus Eesti Kontsert on oma eelarves 300 000 euroga miinuses. Te olete seda kommenteerinud – te pole küll ainus – kuidagi hästi kergelt, et see pole probleem, sellest saadakse üle ja tõstetakse tuleva aasta eelarve summasid tänavusse. Öelge, kui suur see probleem tegelikult on! Eelarvete tegemist natukene tundes ma tean, et suure osa eelarve kuludest moodustavad alati püsikulud. Kui muutuvkulude puhul jääb puudu 300 000 eurot, siis tundub see olevat väga suur number. Kui suure protsendi see puudu olev summa moodustab kontserditegevuse eelarvest? Tuleva aasta arvel peate ju selle katma.

13:37 Kultuuriminister Indrek Saar

Täna küsimuse eest! Ma ei ole kindlasti kunagi öelnud ega ole ka arvanud, et 300 000 eurot miinust Eesti Kontserdi eelarves ei ole probleem. Ma suhtun finantsdistsipliini väga tõsiselt. Kultuuriasutuste juhina olen ma püüdnud seda ka ise väga järgida. Paratamatult on kuidagi niimoodi juhtunud, et olen pidanud mitmes asutuses klattima varem tekitatud võlgasid, ja seega ma suhtun sellistesse asjadesse väga tõsiselt. Ütlesin seda ka kommentaaris Eesti Kontserdi finantsseisu kohta. Tõepoolest, seal on rahavoo probleem. Eelmisel aastal on kulud ületanud tulused ja sellest tulenevalt on tänane seis ca 300 000-eurone miinus, mis moodustab Eesti Kontserdi eelarvest umbes 3%. Eesti Kontserdi eelarve on ligi 9 miljonit. Kõik, kes selliste asutustega on lähemalt tutvunud, saavad aga aru, et planeerides eelarvet veidigi konservatiivsemalt, on võimalik need probleemid suhteliselt mõistlikus ajaperspektiivis ilma drastilisi muudatusi tegevuskavades tegemata ära klaarida. Aga loomulikult ei saa me kuidagi öelda, et sellesse ei pea tõsisemalt suhtuma. Te saate kohe uuesti küsida või siis saame pärast vestelda. Aga see on selge, et Eesti Kontserdi juht peab sellesse suhtuma ülima tõsidusega, samamoodi Eesti Kontserdi nõukogu.

13:39 Esimees Eiki Nestor

6. 13:39 Eelarve läbipaistvus

13:39 Esimees Eiki Nestor

Rahandusminister Toomas Tõnistel tuleb nüüd vastata Aivar Sõerdi küsimusele. Palun, Aivar Sõerd!

13:39 Aivar Sõerd

Austatud esimees! Austatud minister! Esmaspäeval arutas riigieelarve kontrolli komisjon riigieelarve arusaadavuse teemat. Sellega on ikkagi suuri probleeme. Ka õiguskantsler on öelnud, et Riigikogu liikmetel on raske eelarve seletuskirjast aru saada. Aga mul on teile hästi lihtne küsimus. Kui me võtame riigieelarve seaduse teksti ette, siis seal on must valgel kirjas, et riigieelarve tulud järgmisel aastal on 11,064 miljardit eurot, kulud on 11,315 miljardit eurot ehk siis kulud on tuludest 250 miljoni euro võrra suuremad. Kuidas on võimalik, et samal ajal valitsus ütleb, et eelarve on nominaalselt 130 miljoni euroga plusspoolel? Ma tean, et eelarvet tehakse juba mitmendat aastat tekkepõhiselt, aga tekkepõhiselt esitletuna, nii nagu ta meil siin laudadel on, ongi eelarve miinusega. Palun selgitage seda asja!

13:40 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Küsimuse esimese poole kohta ütlen, et see on siin Riigikogus aastaid debati teema olnud, kas eelarve, mis Riigikogule esitatakse, on liiga paks või liiga õhuke. Kui ta on liiga paks, siis nurisetakse selle üle, et me ei jõua seda läbi töötada, miks ta ei võiks olla õhem ja lihtsamini loetav. Kui üritatakse teha lihtsamini loetavaks, siis leiab keegi, et kõike ei ole piisava detailsusega ära seletatud, ei saa aru. Kui riigieelarve kontrolli erikomisjon esitas 2016. aastal oma ettepanekud, siis vastavalt nendele on seletuskirja parandatud, üritatud see viia nendega kooskõlla, et kõik oleks arusaadav ka keskmisele eestlasele, et oleks kirjutatud lihtsamalt. See debatt siin kindlasti jätkub ka edaspidi. Muidugi on võimalus eelarve ülesehitust parandada ja parandataksegi selle koha pealt, et seal on praegu hästi palju tehnilist informatsiooni, koode, edaspidi need kaovad, kui minnakse üle tegevuspõhisele eelarvestamisele. Nii et see mure saab kindlasti mingis osas lahenduse. Aga siis tulevad jälle uued Riigikogu liikmed ja leiavad, et nemad ei saa täpselt aru, ja tahaks, et eelarves oleks võib-olla midagi teistmoodi kajastatud.

Kui me aga räägime kulude ja tulude mittekattuvusest, siis tegelikult tuleb vaadata eelarvet tervikuna. Seal on lisaks sees ka meie Euroopa Liidu projektidega seotud raha. Me teeme kulud enne ära ja saame hiljem tulu.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Aivar Sõerd, palun!

13:42 Aivar Sõerd

Härra minister! Ma kordan oma küsimust. Meil on must valgel kirjas eelarvekava, seal on sees Euroopa Liidu raha ka. Tulude maht on 11 miljardit 64 miljonit eurot, kulude maht on 11 miljardit 315 miljonit eurot ehk siis kulud on tuludest suuremad 250 miljoni euro võrra. Palun selgitage, kuidas on võimalik, et samal ajal valitsus ütleb meile, et riigieelarve on 130 miljoni euroga plussis! Nende numbrite sees, mis ma praegu teile nimetasin, härra minister, on ka Euroopa Liidu vahendid. Seadus ütleb, kui suured on riigieelarve tulud ja kui suured on kulud, kõik see on tekkepõhine juba mõnda aastat. Palun selgitage, kuidas samal ajal on võimalik, et erinevus valitsuse poolt eelarve tasakaalu kohta antud sõnumiga on ligi 400 miljonit eurot!

13:43 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Eelarvepositsiooni vaadatakse tervikuna. Selles võetakse arvesse ka kohalikud omavalitsused, sihtasutused, riigiettevõtted. Ja tegelikult see kohandus kassapõhisele eelarvestamisele, sest mitte kõik ei ole läinud üle tegevuspõhisele eelarvestamisele. Oma osa mängib ka see, nagu ma enne ütlesin, et nendesamade Euroopa Liidu vahendite kasutamisel ühel aastal tehakse kulutused, aga järgmine aasta

saame raha Euroopa Liidust tagasi. Arvestatakse ka finantstehinguid: tehakse investeering, mis on eelarves kirjas kuluna, aga tegelikult see on investeering põhivarasse, jne. Ja ka erinevad Statistikaameti kasutatavad meetodikad tekitavad selle vahe.

13:44 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:44 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister! Mulle jäi teie sõnavõtust mulje, et te üritate pisendada probleemi, mille on tõstatanud ka õiguskantsler. Ta ütles avalikkusele väga selgelt, et riigieelarve üldistusastmega on üle piiri mindud. Te viitate erinevatele koosseisudele, kes oma värskuses või nooruses ei pruugi kõikidest alaridadest aru saada. Aga minu arvates see jätab väga halva mulje, kui riigieelarve on nii loetamatu, nagu see praegu välja paistab. Kas te konkreetselt kavatsete sellega seoses midagi ette võtta? Aga kui teie arvates on kõik korras, siis ei peaks ministrid välja saatma pressiteateid, kus nad väga üksikasjalikult kirjeldavad, kui palju nad millelegi raha eraldavad. Kui aga hakata riigieelarvest otsima, kus üks või teine rida on, siis ei piisa tervest meeskonnast selle rea leidmiseks.

13:45 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Ma tõesti ei soovi siin seda probleemi pisendada. Nagu ma ütlesin, see probleem on aastaid üleval olnud. Mul endal on parlamendis kaheksa aasta kogemused ja ma tean, et iga kord, kui eelarve on siin menetluses, on see teema üleval. Üks leiab, et ta ei saa ühtepidi sellest aru, võiks olla niipidi, ja keegi teine leiab, et võiks olla naapidi. Aga kõiki ettepanekuid arvestades ongi liigutud selles suunas – ja liigutakse ka edaspidi –, et eelarve oleks võimalikult arusaadav ja lihtsalt loetav. Riigieelarve seaduse eelnõu ise koosneb võimalikult vähesest informatsioonist ja põhiline teave on paigutatud seletuskirja. Seal on püütud võimalikult täpselt numbraid selgitada. Et parandusettepanekuid oleks võimalikult lihtne teha, on järjekorranumbrid seal ühed ja samad. Nii et oma abilistega on teil võimalik muudatusettepanekuid teha.

13:47 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:47 ÜRO migratsioonilepe

13:47 Esimees Eiki Nestor

Peaminister Jüri Ratase vastab Jaak Madisoni küsimusele. Palun!

13:47 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Me vist lõpetame tänase päeva sellega, millega me seda alustasime. Ma ei raiska pikalt aega ja küsin lühidalt. Selleks et debateerida väga olulise lepingu üle, on eeldus, et mõlemad osapooled on sellega põhjalikult tutvunud. Kas te olete vähemalt läbi lugenud ÜRO migratsioonileppe, mille Eesti allkirjastab 10. detsembril? Kas olete selle läbi lugenud algukest lõpuni?

13:47 Peaminister Jüri Ratase

Aitäh! Enne kella kahte hakata päeva lõpetama on natukene vara. Päike veel kõrgel taevas. Minu teada peaks sellel üritusel Marrakechis osalema Eesti Vabariigi president. Kui te küsite, kas see lepe allkirjastatakse seal, siis ma ei ole selles päris kindel, et kõik riigid sellele oma allkirja annavad. Kas ma olen tutvunud selle dokumendiga? Jah, põhiseisukohtadega loomulikult olen. Ja kui te lubate, siis ma tahan üht asja täpsustada, et viga stenogrammi ei jääks. Martin Helme, teie pinginaaber, oma esimest küsimust esitades eksis, kui ta nimetas, et Marrakech asub Tuneesias. Ei, see asub Marokos. Lihtsalt täpsustan stenogrammi, et kui keegi seda loeb ja tahab Marrakechi sõita, siis ta arvab, et tuleb Tuneesiasse sõita. Riigikogu liige ju ütles nii. Noh, ei leia ta sealt seda, tuleb ikka Marokosse minna. Aga jah, ma olen nende üldpõhimõtetega tutvunud, need läbi töötanud. Nagu ma ütlesin, Vabariigi

valitsus andis 22. märtsil sellele dokumendile oma heakskiidu. Selles korrastatakse kehtivaid põhimõtteid, mitte ei lisata neisse midagi uut. Kirjas on selgemad põhimõtted, et koostöö rände- ja pagulasküsimustes kõikide riikidega oleks parem. See on kahtlemata ka Eesti huvides. Ma usun, et see dokument loob parema platvormi riikide koostööks. Nagu teiegi teate, ükski riik ei suuda üksi selles küsimuses kindlasti midagi suurt ära teha. Sellist rahvusvahelist koostööd on vaja ja ÜRO on hea platvorm selleks.

13:49 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madisoni täpsustav küsimus. Palun!

13:49 Jaak Madison

Aitäh! Mina täpsustan stenogrammi huvides, et te just praegu vastasite, et te ei ole seda otsast lõpuni läbi lugenud, vaid olete tutvunud sellega põgusalt ja teatud kohtadega. Nii te just praegu vastasite meile. Kuid mis puutub riikidevahelise koostöö platvormi loomisse, siis te vist peate ebaoluliseks Ameerika Ühendriikide, Horvaatia, Austria, Poola, Ungari ja veel mõne riigi otsust, kes on öelnud, et see lepe konkreetset riivab nende suveräänsust, see ei lähe kokku nende huvidega. Seega, te peate olulisemaks selle lepingu sõlmimist kui nende riikide seisukohta, kes on näinud selles dokumendis oma suveräänsuse riivet. Kas ma saan õigesti aru? Kui ma eksin, siis parandage mind! Paraku mul on praegu tunne, et te pole ise seda algusest lõpuni läbi lugenudki, te pole sellesse süvenenud ja te pole kursis nende riikide seisukohtadega, kes on sellest lepest loobunud. On mul õigus?

13:50 Peaminister Jüri Ratas

Ei, teil ei ole õigus. Ma ei öelnud "põgusalt tutvunud", ma ütlesin, et ma olen selle dokumendi põhiseisukohtadega tutvunud. Me oleme nendest rääkinud Välisministeeriumi inimestega ja meie saadikuga ÜRO juures. Te viitasite, et mõningad Euroopa Liidu liikmesriigid on öelnud, et nad ei toeta seda. On teada, et Austria ja Ungari keelduvad ja et mõned maad kaaluvad äraütlemist, sh ka mõned Euroopa Liidu riigid. Tegelikult on Euroopa Liidu riigid töötanud New Yorgis toimunud valitsustevahelistel läbirääkimistel ühiselt, et saavutada võimalikult kindel ja arvestatav ühishuvide dokument. Ja võrreldes seisuga selle protsessi alguses on lõppdokument palju paremas kooskõlas Euroopa Liidu soovidega. Aga nagu te ütlesite, ka minul on kahju, et on üksikud Euroopa Liidu riigid, kes on teatanud, et nad on sellest protsessist kõrvale astunud. Ega see hea ei ole. Samas suurem osa riike ikkagi jagab neid põhimõtteid ja see on igal juhul tervitav. Ja nagu ma juba ütlesin infotunni esimesele küsimusele vastates, kui me räägime võitlusest inimkaubanduse vastu, kui me räägime ebaseadusliku rände ärahoidmisest, siis Eesti positsioon on olnud kogu aeg, et tegeleda tuleb rände algpõhjustega.

13:52 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:52 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Üldiselt peaks kehtima nagu arusaam, et kõik see, milles ei ole eraldi kokku lepitud, ei ole ka õiguslikult päriselt siduv. Milliseid aspekte toob see lepe kaasa niiviisi, et me võtame endale sellega mingisuguseid uusi kohustusi, mida meil siiaani ei ole?

13:53 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! See on väga hea küsimus, aga ma sellele vastasin esimese punkti raames korduvalt. Aga loomulikult kordan üle, et globaalne ränderaamistik ei too meile kaasa uusi kohustusi. Punkt üks. Punkt kaks on see, et Eesti jaoks on tähtis, et globaalse ränderaamistiku lõppdokument on õiguslikult mittesiduv – ja nii see on! – ning tagab riikide suveräänse õiguse riiklikku rändepoliitikat kujundada ja ellu viia ning oma piire kaitsta. Ma ütlesin esimesele küsimusele vastates ka seda, et Eesti on ju välja öelnud, et kui me räägime pagulastest ja räägime nendest, kes tõesti põgenevad selle eest, et nende elu või tervist ähvardab oht, siis Eesti on olnud vabatahtlikkuse printsiibi pooldaja. See on ka praegu nii. Nii et see dokument ei too kaasa ühtegi uut kohustust. Aga nagu ma märkisin, see annab meile parema platvormi sisukaks dialoogiks, annab võimaluse selle keerulise küsimusega, mida maailma eri nurkades rändekriis tekitanud on, üheskoos tegelda. Ja eks see tähendab ka hariduse andmist, samuti

majandustoetust ja loomulikult toetust natuke laiemalt. Võtame näiteks Euroopa Liidu usaldusfondi Aafrika jaoks. Selle eesmärk on just rännet vähendada, kõrvaldades selle algpõhjuseid. Eesti on püüdnud kaasa aidata ka rahvusvahelises koostöös, abistades Aafrikat näiteks sel moel, et jagada seal teadmisi digitaalsest majandusest. Nii et need on asjad, mida me nii või teisiti kogu aeg teeme, ja seda suunda me kindlasti ei muuda.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

8. 13:55 Riigipalgaliste töökohtade arv

13:55 Esimees Eiki Nestor

Nüüd küsib Enn Meri peaminister Jüri Rataselt. Enn Meri, palun! Palun küsige ühe minuti jooksul!

13:55 Enn Meri

Aitäh, härra esimees! Lugupeetud peaminister! Eesti Päevalehes oli esmaspäeval huvitav artikkel, kus arutati riigipalgaliste töökohtade arvu. Aastal 2015 alustati kärpeprogramm ja esimesel aastal kaotati 1700 töökohta. Aastal 2016–2017 kaotati veel 600 töökohta, aga aastal 2018 on kaotatud ainult 162 töökohta. Minu küsimus peaministrile on: miks kärpimistempot on aeglustatud?

13:55 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh teile! Eks avaliku sektori reformiga, sh töökohtade arvu vähendamisega ole tegeletud juba pikalt. Kui võtta periood 2007–2017, siis valitsussektoris on töökohtade arv vähenenud ca 4000 võrra. Avalikus sektoris kokku – sinna sisse läheb ka valitsussektor –, on vähenenud töökohtade arv 145 000-lt 132 000-ni või 133 000-ni, nii et suurusjärgus 12 000 kohta on koondatud. Selle aasta alguses oli väga suur ja põhimõtteline riigireform, mille praegune valitsus ellu kutsus. Maavalitsused kaotati ja väga paljud töökohad kadusid samuti. Loomulikult, teatud funktsioonid anti kohalikele omavalitsustele. Me oleme alati öelnud, et omavalitsused on riigile head partnerid. Mõned funktsioonid, näiteks järelevalve, tulid riigi tasandile. Aga ma ei arva, et Eesti riik peaks ka edaspidi lähtuma põhimõttest, et igal aastal peab kindel protsent igalt poolt töökohtasid kaduma. Ma olen kohtunud näiteks väga paljude haiglate juhtidega. Nad ütlesid, et rohkem kui kaks aastat tagasi pandi lauale plaan, et nii palju arste, nii palju õdesid tuleb koondada. Ma ei arva, et see on õige. Ma arvan, et meditsiinisektor tuleb selgelt kõrvale jätta. Aga kui me teeme seda üldiselt n-ö üle välja, siis kohe tekib küsimus, mida me siseturvalisuses teeme. Kas löögi alla satuvad ka politseinikud ja päästetöötajad? Ka siin ma ütlen Riigikogu ees ausalt välja, et ma ei toeta seda. Ma ei pea seda õigeks, et me läheme siseturvalisust kärpima. Ja minu meelest seda on tegelikult ka riigireformijad ette näinud, et meditsiinis ja siseturvalisuses me ei peaks minema kvoodipõhisele kärpimisele.

13:58 Esimees Eiki Nestor

Enn Meri, palun! Kiire täpsustav küsimus.

13:58 Enn Meri

Aitäh! Riigireformijatest rääkides: kuidas te kommenteerite nende väidet, et 50% töökohtadest võiks avalikus sektoris kaotada?

13:58 Peaminister Jüri Ratas

Jah, tõesti nad on teinud ettepaneku 50% töökohtadest kaotada. Aga nagu ma äsja ütlesin, kui me välistame, ma ei tea, meditsiinasutused, kui me välistame siseturvalisuse, siis tekib küsimus, kus kohas see 50% ikkagi kärpida. Kas see on teostatav? Ma arvan, et arvestades ka sellega, mismoodi muutub meie demograafiline situatsioon, on loomulikult avaliku sektori efektiivistamine tähtis. Toon sina paralleeli ettevõtlusest, kus tootlikkuse kasv on väga oluline. Nii et seda eesmärki kindlasti tasub jälgida ja kogu aeg heas mõttes näppu pulsil hoida. Aga tulla nüüd kõikehaarava lõikega ja öelda, et igalt poolt võtame maha teatud protsendi – ma arvan, et selle põhimõtte järgi meie riik kindlasti ei tööta. See

tähendab ühel hetkel palju vähem haridusasutusi, see tähendab palju vähem raamatukogusid. Päris nii lihtsakoeline see tehe ei tohi olla. Seda teed ma õigeks ei pea.

13:59 Esimees Eiki Nestor

Aitäh, peaminister! Aitäh, kultuuriminister! Aitäh, rahandusminister! Infotund on lõppenud.